

Standaard Hoofdstukindeling Aanbestedings- en Concessiedocumenten

Inleiding

Onder opdrachtgevers, vervoerders en adviesbureaus bestaat behoefte aan een gestandaardiseerde indeling van de aanbestedings- en concessiedocumenten. Dat voorkomt dubbelingen in verschillende aanbestedingsdocumenten en vergroot de zekerheid dat alle essentiële onderwerpen een plek krijgen. Het uniformeren van een standaard hoofdstuk- en paragraafindeling leidt ook tot minder interpretatieverschillen in begrippen en verbetert de onderlinge vergelijkbaarheid van concessies. Verder kan het dienen als kader voor de komende aanbestedingen.

Onderscheid in documenten

Er is een onderscheid te maken tussen de verschillende concessie- en aanbestedingsdocumenten. De concessiedocumenten, die tijdens de exploitatie en daarmee gedurende de gehele looptijd van concessie gelden, bestaan uit:

1. Concessiebesluit¹ (inclusief aanpassing naar aanleiding van Nota van Inlichtingen (NvI)) inclusief bijlagen
2. Programma van Eisen (PvE, inhoudelijke specificaties) (inclusief aanpassing naar aanleiding van NvI) inclusief bijlagen
3. Inschrijving van de concessiehouder (inclusief bijlagen)

Er wordt geen informatie uit de inschrijving opgenomen in het concessiebesluit of enig ander document. Door de inschrijving gescheiden te houden van de andere documenten is het risico kleiner dat onderdelen uit de inschrijving openbaar worden gemaakt. Ook is het voor de concessieverlener eenvoudiger om met WOB-verzoeken om te gaan of de documenten te delen met andere belanghebbenden. De inschrijving blijft dan volledig vertrouwelijk.

Om te komen tot een gegunde concessie en de bovenstaande documenten is veelal een aanbestedingsprocedure nodig. Ten behoeve van een aanbesteding is in aanvulling op de bovenstaande documenten een aanbestedingsleidraad nodig. Samen zijn dit de aanbestedingsdocumenten².

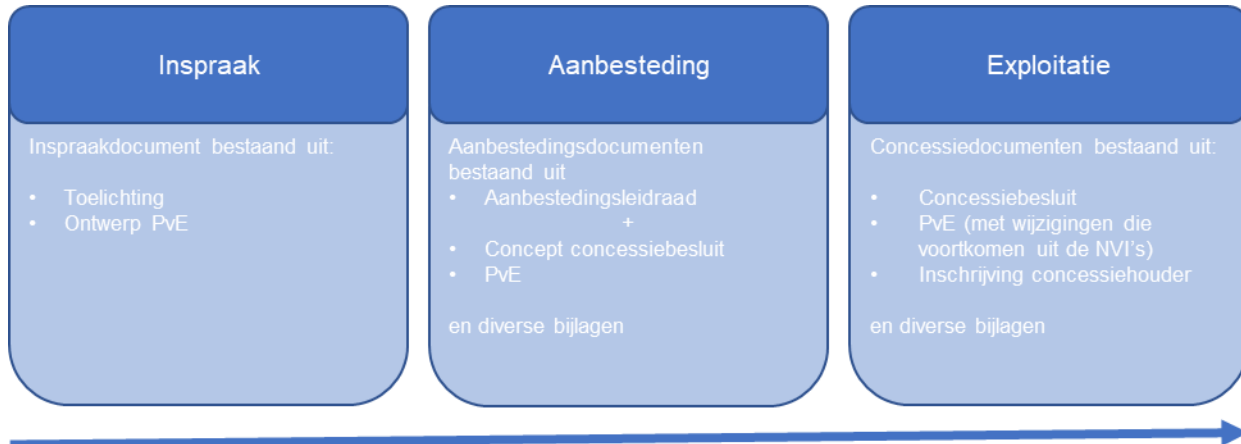
Voordat een concessie wordt verleend of gewijzigd, vraagt de concessieverlener op grond van de Wp2000 advies aan consumentenorganisaties over de aan de concessie te verbinden voorschriften (ook wel PvE). Ook pleegt de concessieverlener voordat een concessie wordt verleend of gewijzigd overleg met de concessieverleners die bevoegd zijn tot het verlenen van concessies in aangrenzende gebieden, geïnteresseerde marktpartijen zoals vervoerders, leveranciers van OV-bussen middels een marktconsultatie. Voor het advies en het overleg wordt veelal gebruik gemaakt van een ontwerp PvE dat verderop in het traject als basis dient voor het daadwerkelijke programma van eisen. Dit document, het ontwerp PvE met bijbehorende toelichting, krijgt de werktitel 'inspraakdocument'. De hier genoemde toelichting vormt geen onderdeel van de concessiedocumenten; deze kan wel als informatieve bijlage bij de aanbestedingsstukken worden gevoegd.

De verschillende fasen, inclusief de bijbehorende documenten, zijn weergegeven in het schema op pagina 2.

¹ De term "Concessiebeschikking" komt ook voor.

De financiële paragraaf is integraal onderdeel van het concessiebesluit.

² Hiervoor wordt ook wel de term "Bestek" gebruikt. De term aanbestedingsdocumenten heeft de voorkeur omdat hiermee direct duidelijk wordt gemaakt wat er wordt bedoeld.

A. Aanbestedingsleidraad

Handleiding om tot de keuze van de meest geschikte vervoerder voor de betreffende OV-opdracht (concessie) te komen. Het vormt het juridisch kader van de aanbesteding. De inkadering is zodanig dat het document na afronding van de implementatie en start concessie, geen functie meer heeft en kan worden gearchiveerd.

Als 'wijze raad' wordt meegegeven om de gunningcriteria te laten aansluiten op de gestelde doelen van de concessie. Het is als concessieverlener belangrijk om te weten wat je wilt bereiken met de aanbesteding. En dat moet je vertalen in gunningscriteria.

Dit document komt niet in de inspraak

Het bevat de volgende hoofdstukken:

1. Korte inleiding aanleiding aanbesteding
2. Wettelijk kader, inclusief indeling in percelen
3. Planning aanbesteding
4. Contactregels aanbesteding, inclusief vragenrondes Nvl, contactpersoon en contactverbod
5. Eisen aan de inschrijving en de inschrijvende partij
6. Uitsluitingsgronden, Geschiktheidseisen, wijze van toetsing en selectie
7. Gunningcriteria, wijze van beoordeling en gunning
8. Rechtspositie, geschilbeslechting

Bijlagen:

1. Personeelsopgave (kader voor overgang personeel van de latende concessiehouder naar de nieuwe concessiehouder, gebaseerd op de Wp2000)
2. De van toepassing zijnde overnameregeling(en) van assets zoals (niet limitatief) stallingen, laadinfrastructuur, voertuigen en halteborden, van de latende naar de nieuwe concessiehouder.
3. Diverse andere informatieve bijlagen

B. Concessiebesluit

Formeel document waarmee, in een éézijdige rechtshandeling vanuit de concessieverlener, de opdracht tot het uitvoeren van het OV wordt opgelegd aan de winnende vervoerder. Dit document bevat, als hoogste in de document hiërarchie de exacte afbakening van de opdracht in tijd, ruimte en activiteiten. Met dit document stuurt de concessieverlener in feite de vervoerder aan, daar waar nodig; het bevat het juridisch kader hiervoor. Wijzigingen naar aanleiding van NvI gedurende de aanbesteding zijn in de definitieve versie verwerkt.

Het is sterk af te raden om eisen uit het PvE hier te herhalen. Indien nodig volstaat ernaar verwijzen.

Dit document komt niet in de inspraak

Na de preambules volgen de volgende hoofdstukken:

1. Begrippenlijst
2. Contractpartijen (concessieverlener en vervoerder (entiteit))
3. Concessieafbakening in tijd, gebied, activiteit, in- en uitlopers, etc.

4. Wettelijk kader (wijziging in wetgeving of overheidsfinanciering, etc.)
5. Verplicht te huren onroerend goed zoals stalling(en) en eindpuntvoorzieningen
6. Infrastructuur
 1. Weginfrastructuur, stallingen, etc.
 2. Laad-infrastructuur en energievoorziening
7. Concessieoverdracht (incl. overnameregelingen naar opvolgende concessie, etc.)
8. Wijzigingsmogelijkheden (herijking, budgetaanpassing, force majeure, etc.)
9. Sturingsmiddelen (sanctiebeleid, verbeterplan, intrekking concessie, etc.)
10. Juridische aspecten met betrekking tot
 1. Samenwerking DO en vervoerder,
 2. Ontwikkeling van de concessie en
 3. Dataverstrekking, vooral ten behoeve van de voorbereiding van de aanbesteding van de opvolgende concessie.
11. Financiële aspecten
 1. Exploitatiesubsidie
 2. Buurtbusbijdrage
 3. Verwerking reizigersopbrengsten (kostencontract)
 4. Indexatiewijze
 5. Berekeningswijze meer- en minderwerk, versterking, omleiding, overige te leveren diensten en inhuur in aanvulling op de concessie, etc.
 6. SROI-waarde
 7. Boetetabel
 8. Bonus/malus
 9. Subsidies (sociale veiligheid, etc.)
 10. Afrekening, verantwoording
12. Aansprakelijkheid
13. Rangorde documenten

C. Programma van Eisen (PvE)

Gestructureerd kader met de eisen die aan het OV, de vervoerder en de aanpalende dienstverlening worden gesteld, gerubriceerd naar onderwerp met een korte inleiding ('de geest van de eisen uit het onderwerp') en concrete, niet multi-interpretabele eisen gevat in afzonderlijke artikelen ('de letter'). Wijzigingen naar aanleiding van nota's van inlichtingen gedurende de aanbesteding zijn er in de bij het concessiebesluit gevoegde versie in verwerkt. Dit document bevat in feite de handleiding voor het uit te voeren OV gedurende de gehele concessieduur.

Het verdient de voorkeur om het eisenpakket te beperken tot datgene wat niet als vanzelfsprekend van een normale ondernemer wordt verwacht. Geen eisen opnemen die al in de Nederlandse wetgeving zijn geborgd. Bij voorkeur worden 'binnen de OV-sector als standaard gehanteerde eisen' in 'sectorvoorwaarden' opgenomen om daarmee het PvE kleiner van omvang te kunnen maken en ook minder differentiatie in standaard eisen te krijgen. Dit zijn alle standaarden die in NOVB-verband worden vastgesteld zoals bijvoorbeeld MaaS-eisen, MIPOV en KAR-DRIS-eisen.

Als 'wijze raad' wordt meegegeven om de eisen waar mogelijk functioneel en output gericht te formuleren en zo min mogelijk technisch en input gericht.

Dit document komt als Ontwerp PvE, met begeleidend schrijven³, in de inspraak

Bij voorkeur bevat het PvE de volgende hoofdstukken:

1. Vervoerkundige randvoorwaarden
 1. Opbouw OV-netwerk / Ketenmobiliteit
 2. Dienstregeling (frequenties, routes, tijdvenster, aansluitingen)
 3. Tussentijdse wijzigingen dienstregeling
2. Uitvoeringskwaliteit
 1. Vervoergarantie en zitplaatskans
 2. Rituitval en vervangend vervoer
 3. Punctualiteit en aansluitingen
 4. Afwijkingen van de dienstregeling
 5. Uitvoeringsplan
 6. Compensatieregeling
3. Materieel
 1. Algemene eisen
 2. Leeftijd materieel
 3. Toegankelijkheid
 4. Uiterlijk voertuigen en reclame
 5. Comfort en netheid
 6. Buurtbussen
 7. Milieuprestaties voertuigen
 8. Overnameregeling
 9. Cameratoezicht
4. Reisinformatie
 1. Informatie op haltes
 2. Informatie in voertuigen
 3. Informatie op websites en apps
5. Tarieven en betaalwijzen
 1. Plannen-boeken-betalen
 2. Betaalsystemen (EMV/OV-chipcard/papieren tickets)

³ In het begeleidend schrijven wordt ingegaan op de doelen van de aanbesteding en de afbakening van de concessie in tijd, gebied, activiteit, in- en uitlopers, etc.

3. Tarieven, reisproducten en proposities
4. Toekomstige betaalsystemen en overgang hiernaar
6. Marketing
 1. Marketingplan
 2. Promotie
 3. Merk en huisstijl
7. Personeel
 1. Concessiehouder als werkgever
 2. Personeel en reizigers
8. Sociale Veiligheid
 1. Algemeen
 2. Meerjarenplan en actieplan sociale veiligheid
 3. Inzet personeel ten behoeve van sociale veiligheid
 4. Kaartcontrole
 5. Calamiteiten en terrorismebestrijding
 6. Incidentenregistratie
 7. Samenwerking met andere concessiehouders
 8. Cameratoezicht
 9. Opleiding
9. SROI
10. Duurzaamheid (anders dan materieel)
 1. Verduurzaming algemeen
 2. Duurzaamheid anders dan materieel en circulariteit
 3. Bewijsvoering duurzaamheid
 4. Verhandelbare duurzaamheidsclaims en emissierechten (HBE's, BKE's, etc.)
11. Consumentenbescherming en reizigersinspraak
 1. Klantenservice en klachtenafhandeling
 2. Rol reizigersadviesraad / Samenwerking ROVER
 3. Consultatie reizigers en andere belanghebbenden
12. 'Operationele aspecten' met betrekking tot
 1. Samenwerking DO en vervoerder,
 2. Ontwikkeling van de concessie
 3. Data (beschikbaarheid, aggregatieniveaus, betrouwbaarheid, techniek, privacyaspecten, etc.)
 4. Informatie (rapportages, dashboards, etc.)

D. Inschrijving winnende vervoerder

1. Het implementatieplan is in de aanbesteding dusdanig geëist dat het na afronding van de implementatie gearhiveerd kan worden zonder dat dit impact heeft op de concessie(sturing)
2. Sociale veiligheid blijft buiten concurrentie en wordt niet in een te scoren plan uitgevraagd

Tot slot

Wijzigingen gedurende de concessie kunnen in addendum worden doorgevoerd. Mede hierom verdient het aanbeveling om gestructureerd en met een gedetailleerde nummering te werken om wijzigingen ondubbelzinnig te kunnen identificeren. Dit ondersteunt het werken met een eisentabel en/of elektronisch contractbeheersysteem.

Een mogelijke nummering ziet er als volgt uit:

- C = Programma van eisen
- C.1 = Programma van eisen, hoofdstuk 1
- C.1.1 = Programma van eisen, hoofdstuk 1, paragraaf 1
- C.1.1.1 = Programma van eisen, hoofdstuk 1, paragraaf 1, eis 1

Dus als voorbeeld eis C.6.4.23 is eis 23 in paragraaf 4, hoofdstuk 6 van het programma van eisen.